

महाराष्ट्र शासन

नगर रचना आणि मूल्यनिर्धारण विभाग
तळमजला, मध्यवर्ती कार्यालये, पुणे ४११००१

दूरध्वनी क्र.०२०-२६१२२०७६

Email: ddtpho_pune@rediffmail.com

रचना सहायक / उच्चश्रेणी लघुलेखक / निम्नश्रेणी लघुलेखक या (गट-ब) (अराजपत्रित) पदांसाठी “उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना”

(अ) अर्ज करण्याची पद्धत

कृपया सगळ्या सूचना वाचा आणि मगच अर्ज भरा.

सूचना :

अर्ज भरण्याबाबत सूचना

अर्जामध्ये खालील टप्पे आहेत :

- ❖ नोंदणी / नवीन खाते निर्माण करणे.
  - ❖ प्रोफाईल निर्मिती / प्रोफाईल अद्ययावत करणे.
  - ❖ अर्ज सादरीकरण.
  - ❖ ऑनलाईन परीक्षा शुल्क भरणे.
  - ❖ छायाचित्र आणि स्वाक्षरी अपलोड करणे
  - ❖ अर्जाची प्रिंटआऊट काढणे.
- ❖ ऑनलाईन अर्ज स्वीकारण्याच्या अंतिम दिनांकास म्हणजेच दि.२९.०८.२०२४ रोजी, रात्री २३.५९ वाजल्यानंतर संकेतस्थळावरील लिंक बंद केली जाईल.

(ब) अर्जदारांसाठी महत्त्वाच्या सूचना:-

- १) उमेदवारांचे अर्ज ऑनलाईन पद्धतीने स्वीकारण्यात येणार असल्याने अर्ज करताना, शैक्षणिक प्रमाणपत्रे / अन्य आवश्यक प्रमाणपत्रे अपलोड करणे आवश्यक आहे. तथापि, ऑनलाईन अर्जामध्ये उमेदवाराने त्यांच्या पात्रतेनुसार काळजीपूर्वक संपूर्ण अचूक व खरी माहिती भरणे आवश्यक आहे. ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज भरताना काही चुका झाल्यास किंवा त्रुटी राहिल्यास किंवा दिशाभूल करणारी माहिती दिली गेल्यामुळे भरतीच्या कोणत्याही टप्प्यावर अर्ज नाकारला गेल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित उमेदवाराची राहिल. याबाबत उमेदवाराची तक्रार विचारात घेतली जाणार नाही. ऑनलाईन अर्जात भरलेली माहिती अर्ज सादर केल्यानंतर बदलता येणार नाही.त्यामुळे ऑनलाईन अर्जाची माहिती उमेदवारांनी काळजीपूर्वक भरावी. जाहिरातीमध्ये नमूद केलेल्या सर्व अटी, शैक्षणिक अर्हता व मागणीनुसार आरक्षण, वयोमर्यादा शिथिलीकरण वगैरेची पात्रता तपासूनच ऑनलाईन अर्ज भरावा. तसेच त्यासंदर्भातील वैध प्रमाणपत्रांच्या मूळ प्रतीच्या Scan Images अपलोड कराव्यात.
- २) ऑनलाईन अर्ज प्रक्रीयेच्या सर्व टप्प्यातील माहिती परिपूर्ण भरून विहित परीक्षा शुल्क भरलेल्या उमेदवारांची स्थिती, परीक्षेची रुपरेषा / वेळापत्रक / परीक्षाकेंद्र / बैठक क्रमांक इ. बाबतची माहिती वर दिलेल्या संकेतस्थळावर उपलब्ध राहिल. याबाबत स्वतंत्र पत्रव्यवहार केला जाणार नाही. उमेदवाराला परीक्षा तसेच कागदपत्र पडताळणीसाठी स्वखर्चाने उपस्थित राहावे लागेल. सदरहु ऑनलाईन परीक्षेचे (Computer Based Test) आयोजन महाराष्ट्र राज्यातील पुणे,

नागपूर, छत्रपती संभाजीनगर, अमरावती, नाशिक, मुंबई येथे केले जाईल. वाटप करण्यात आलेल्या परीक्षा केंद्रात काही अपरिहार्य कारणास्तव बदल होण्याची शक्यता असल्याबाबतही उमेदवारांनी नोंद घ्यावी.

३) परीक्षा शुल्क —

उमेदवारांनी प्रवर्गनिहाय पुढीलप्रमाणे परीक्षा शुल्क अर्ज सादर करतांना ऑनलाईन पध्दतीने जमा करणेचे आहे.

खुला प्रवर्ग	राखीव प्रवर्ग
१०००/-	९००/-

उपरोक्त परीक्षा शुल्काव्यतिरिक्त बँक चार्जेस तसेच त्यावरील देय कर अतिरिक्त असतील व त्याचा भरणा उमेदवारांनी करणेचा आहे.

४) वयोमर्यादा —

- उक्त पदासाठी अर्ज करणाऱ्या उमेदवाराचे अर्ज करण्याच्या अंतिम दिनांकास किमान वय १८ वर्षे पूर्ण असावे व ३८ वर्षांपेक्षा जास्त नसावे. (मागासवर्गीयांसाठी / खेळाडूंसाठी / आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी / सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागास वर्गासाठी वयोमर्यादा ०५ वर्षे शिथिलक्षम राहिल.) तसेच दिव्यांग व अनाथ उमेदवारांसाठी उच्चतम वयोमर्यादा ४५ वर्षांपर्यंत शिथिलक्षम राहिल.
  - रचना सहायक पदासाठी अगोदरच शासनाच्या सेवेत असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत वयोमर्यादा १० वर्षांनी शिथिल राहिल.
  - शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील दि.१३/११/२००३ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार उच्चश्रेणी व निम्नश्रेणी लघुलेखक पदासाठी कमाल वयोमर्यादा या पूर्वीपासून शासनाच्या सेवेमध्ये कार्यरत असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत ५ वर्षांनी शिथिल राहिल.
  - मागासवर्गीय उमेदवार, दिव्यांग आणि खेळाडू यांना असलेली वयोमर्यादेतील शिथिलतेची सवलत यापैकी कोणतीही अधिकतम असलेली एकच सवलत देय राहिल.
- ५) उमेदवारांनी यापूर्वी जरी त्यांचे नाव रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्राकडे (सेवायोजन कार्यालयाकडे) नोंदविले असले तरी, त्यांनी या पदाच्या अधिकृत संकेतस्थळावर स्वतंत्रपणे विहित शुल्कासहित ऑनलाईन अर्ज करणे आवश्यक आहे.
- ६) शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील शासन निर्णय क्र.प्रानिमं-१२२२/प्र.क्र.५४/का.१३-अ, दि.४ मे, २०२२ मधील तरतूदीनुसार मुलाखत घेण्यात येणार नसल्याने उमेदवारांची अंतिम निवड ही ऑनलाईन परीक्षेत मिळालेल्या एकूण गुणांच्या आधारे केली जाईल. मात्र, उमेदवाराची ऑनलाईन परीक्षा ही त्यांनी अर्जात नमूद केलेल्या गृहीत पात्रतेनुसार कोणत्याही कागदपत्रांची पूर्वतपासणी / छाननी न करता घेतली जाणार असल्यामुळे या परीक्षेत मिळालेल्या गुणांच्या आधारे उमेदवाराला निवडीबाबतचे कोणतेही हक्क राहाणार नाहीत. कागदपत्रांच्या पूर्ण पडताळणी नंतरच उमेदवारांची पात्रता निश्चित करण्यात येईल. सदर प्रक्रीयेत उमेदवार अपात्र आढळल्यास त्यास निवड प्रक्रीयेतून वगळण्यात येईल. पात्रता धारण न करणाऱ्या उमेदवारांना भरतीच्या कोणत्याही टप्प्यावर अपात्र ठरविण्याचे संपूर्ण अधिकार निवड समितीकडे राखून ठेवण्यात आलेले आहेत व याबाबत उमेदवाराची कोणतीही तक्रार विचारात घेतली जाणार नाही.
- ७) रचना सहायक सवर्गासाठी ऑनलाईन परीक्षा एकूण २०० गुणांची (प्रत्येकी २ गुणांचा एक प्रश्न याप्रमाणे १०० प्रश्न) घेतली जाईल. त्यापैकी तांत्रिक प्रश्नांसाठी ८० गुण व मराठी + इंग्रजी + सामान्यज्ञान + बौद्धिक चाचणी यासाठी प्रत्येक विषयास ३० गुण याप्रमाणे १२० गुणांची (असे एकूण २०० गुणांची) परीक्षा घेण्यात येईल. सदर ऑनलाईन परीक्षा ही रचना सहायक पदासाठी निश्चित केलेल्या किमान शैक्षणिक अर्हतेशी संबंधित अभ्यासक्रमावर आधारित व २ तासांची असेल. प्रश्नपत्रिका वस्तुनिष्ठ, बहुपर्यायी स्वरूपाची असेल. बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी दिलेल्या चार पर्यायांपैकी एकच पर्याय निवडावा. समान गुण मिळालेल्या उमेदवारांबाबत शासनाने निर्गत केलेल्या सूचनांच्या आधारे निर्णय घेण्यात येईल. तसेच, शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील दि.०४.०५.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार परीक्षेमध्ये

उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या गुणांच्या आधारे एकूण गुणांच्या किमान ४५% गुण मिळविणाऱ्या उमेदवारांमधून शिफारस/निवडसूची तयार करण्यात येईल.

- ८) उच्चश्रेणी लघुलेखक व निम्नश्रेणी लघुलेखक संवर्गासाठी ऑनलाईन परीक्षा एकूण १२० गुणांची (प्रत्येकी २ गुणांचा एक प्रश्न याप्रमाणे ६० प्रश्न) घेतली जाईल. त्यापैकी मराठी + इंग्रजी + सामान्यज्ञान + बौद्धिक चाचणी यासाठी प्रत्येक विषयास ३० गुण याप्रमाणे १२० गुणांची परीक्षा घेण्यात येईल. सदर ऑनलाईन परीक्षा ही उच्चश्रेणी लघुलेखक व निम्नश्रेणी लघुलेखक या पदासाठी निश्चित केलेल्या किमान शैक्षणिक अर्हतेशी संबंधित अभ्यासक्रमावर आधारित व ९० मिनिटांची असेल. प्रश्नपत्रिका वस्तुनिष्ठ, बहुपर्यायी स्वरूपाची असेल. बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी दिलेल्या चार पर्यायांपैकी एकच पर्याय निवडावा. समान गुण मिळालेल्या उमेदवारांबाबत शासनाने निर्गत केलेल्या सूचनांच्या आधारे निर्णय घेण्यात येईल. तथापि, जे उमेदवार परीक्षेत किमान ४५% गुण प्राप्त करतील, अशा उमेदवारांनाच व्यावसायिक चाचणी देता येईल. व्यावसायिक चाचणी वेळापत्रकाबाबत अशा पात्र उमेदवारांना स्वतंत्रपणे अवगत करण्यात येईल. तसेच, शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील दि.०४.०५.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार ऑनलाईन परीक्षा व व्यवसायिक चाचणी यांमध्ये उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या एकूण गुणांच्या आधारे शिफारस/निवडसूची तयार करून शिफारस / निवडसूचीतील पात्र उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार शिफारस करण्यात येईल.

रचना सहायक संवर्गासाठी परीक्षेचा अभ्यासक्रम

अ.क्र.	विषय	घटक	एकूण प्रश्न	एकूण गुण
१	मराठी	व्याकरण	१५	३०
		सर्वसामान्य शब्दसंग्रह		
		वाक्यरचना		
		म्हणी आणि वाक्यप्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग		
		उताऱ्यावरील प्रश्नांची उत्तरे		
		वाक्य पृथःकरण व त्याचे प्रकार		
२	इंग्रजी	Grammar	१५	३०
		Common Vocabulary		
		Sentence Structure		
		Idioms and Phrases and their meaning		
		Comprehension of passage		
		Sentence Arrangement and Error Correction		
३	सामान्य ज्ञान	चालू घडामोडी	१५	३०
		महाराष्ट्राचा इतिहास		
		महाराष्ट्राचा भूगोल		
		राज्यघटना		
		महाराष्ट्राचे व भारताचे नागरीकरण		
		अद्ययावत तंत्रज्ञान		
		पर्यावरण समस्या		
		वारसा स्थळे		
		पर्यटन		
		ऊर्जा संवर्धन व हरीत बांधकाम		
		घनकचरा व्यवस्थापन		
४	बौद्धिक चाचणी	Interpretation of Data and Graphs	१५	३०
		Directions		
		Arthmetical reasoning		
		Statements and Arguments		
		Decision Making		
		Statements and Conclusions		

अ.क्र.	विषय	घटक	एकूण प्रश्न	एकूण गुण
		Analogy		
		Number Series		
		Ratio and Proportions		
		Time and Distance		
		Height and Distance		
		Unit Conversions		
		Volume and Surface Area		
		Average		
५	तांत्रिक	Environmental Studies	४०	८०
		Surveying		
		Building Planning and Drawing		
		Project Planning and Management		
		Costing and Valuation		
		Transportation and Highway Engineering		
		Engineering Graphics		
		Building Construction		
		Computer Aided Drawing		
		Railway and Bridge Engineering		
		Water Resource Engineering		
		Public Health Engineering		
		Contracts and Accounts		
		Emerging Trends in Civil Engineering		
		एकूण	१००	२००

उच्चश्रेणी / निम्नश्रेणी लघुलेखक संवर्गासाठी परीक्षेचा अभ्यासक्रम

अ.क्र.	विषय	घटक	प्रश्न	गुण
१	मराठी	व्याकरण (वाक्यरचना, शब्दार्थ, प्रयोग, समास, समानार्थी शब्द, विरुद्धार्थी शब्द)	१५	३०
		सर्वसामान्य शब्दसंग्रह		
		म्हणी आणि वाक्प्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग		
		उतान्यावरील प्रश्नांची उत्तरे		
		वाक्य पृथःकरण व त्याचे प्रकार		
		लेखक व कवींची टोपण नावे		
		समूहदर्शक शब्द, ध्वनीदर्शक शब्द, प्राणी व त्यांची घरे		
२	इंग्रजी	Grammar	१५	३०
		Common Vocabulary		
		Sentence Structure		
		Idioms and Phrases and their meaning		
		Comprehension of passage		
		Sentence Arrangement and Error Correction		
३	सामान्य ज्ञान	चालू घडामोडी	१५	३०
		महाराष्ट्राचा इतिहास		
		महाराष्ट्राचा भूगोल		
		भारताची राज्यघटना		
		महाराष्ट्राचे व भारताचे नागरीकरण		
		प्रसिध्द पुस्तके व लेखक		
		प्रसिध्द दिवस		
		मूलभूत संगणक ज्ञान		

		संख्याज्ञान व संख्याचे प्रकार, म.सा.वि. आणि ल.सा.वि., दशांश, अपूर्णाक, वर्गमूळ, घनमूळ, गुणोत्तर प्रमाण, पदावली, काळ-काम-वेग, सरळ व्याज व चक्रवाढ व्याज, नफा-तोटा, वयवारी, वजाबाकी, व्यवहारी अपूर्णाक, घातांक, सरासरी व शेकडेवारी		
४	बौद्धिक चाचणी	क्रमबद्ध मालिका, संख्या संचातील अंक शोधणे, समान संबंध किंवा परस्पर संबंध, आकृत्या मधील अंक शोधणे, वेन आकृती, कालमापन (दिनदर्शीका), रांगेवर आधारीत प्रश्न, सांकेतिक लिपी किंवा भाषा, विसंगत पद ओळखणे, विधाने व अनुमाने, आकृतीची आरशातील प्रतिमा, आकृतीचे पाण्यातील प्रतिबिंब, दिशा व अंतर, घडयाळ, नाते संबंधीची ओळख, निरीक्षण आणि आकलन	१५	३०
			एकूण	६०
				१२०

- ९) शिफारस पात्र उमेदवारांची सूची जाहिरातीमध्ये नमूद केल्याप्रमाणे www.dtp.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात येईल.
- १०) शासनाच्या, महिला व बाल विकास विभागाकडील शासन निर्णय क्रमांक-महिआ २०२३/प्र.क्र.१२३/कार्या-२, दिनांक ०४ मे, २०२३ अन्वये विहित कार्यपध्दतीनुसार **अराखीव महिलांकरीता आरक्षित पदावरील निवडीसाठी**, अराखीव महिला तसेच सर्व मागास प्रवर्गातील महिलांनी उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र (नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र) सादर करण्याची अट रद्द करण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या सूचना लागू राहतील.
- ११) अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती वगळता अन्य मागास प्रवर्गातील महिलांकरीता आरक्षित पदावरील निवडीसाठी दावा करू इच्छिणाऱ्या महिलांना संबंधित मागास प्रवर्गासाठी शासनाच्या इतर मागास व बहुजन कल्याण विभाग तसेच सामान्य प्रशासन विभागाकडून वेळोवेळी विहित करण्यात आल्याप्रमाणे उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र (नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र) सादर करण्याबाबतच्या तरतुदी लागू राहतील.
- १२) महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग, इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम, २००१ नुसार उन्नत व प्रगत गटाचे (क्रिमिलेअर) तत्व वि.जा (अ), भ.ज (ब), भ.ज (क), भ.ज (ड), विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्ग यांना लागू आहे. सदर अधिनियमातील तरतुदीनुसार उमेदवारांनी अर्ज करताना अर्ज भरण्याच्या अंतिम दिनांकास वैध असलेले (वित्तीय वर्ष २०२४-२०२५) उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र (नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र) ऑनलाईन अर्ज भरताना अपलोड करणे आवश्यक आहे. अर्ज करतेवेळी अपलोड केलेल्या प्रमाणपत्रांच्या आधारेच अर्जाची प्रत्यक्षरित्या छाननी करण्यात येईल. तसेच, अर्ज करतेवेळी अपलोड केलेल्या सदर प्रमाणपत्रांच्या मूळ प्रती कागदपत्रे पडताळणीचे वेळी सादर करणे अर्जदारांवर बंधनकारक आहे अन्यथा त्यांची शिफारस रद्द करण्यात येईल.
- १३) सन २०२४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १६ अन्वये महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग - चार, सोमवार, दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०२४ रोजी प्रसिध्द अधिनियमानुसार सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्गांच्या आरक्षणाच्या प्रयोजनांसाठी, उन्नत व प्रगत गटाचे तत्व लागू असेल आणि ज्या व्यक्ती, उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसतील अशा सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्गातील व्यक्तींसाठी असलेल्या सदर आरक्षणाचा लाभ घेणाऱ्या उमेदवारांनी अर्ज करताना अर्ज भरण्याच्या अंतिम दिनांकास वैध असलेले (वित्तीय वर्ष २०२४-२०२५) उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र (नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र) अर्जासोबत अपलोड करणे आवश्यक आहे. अर्जासोबत अपलोड केलेल्या प्रमाणपत्रांच्या आधारेच अर्जाची प्रत्यक्षरित्या छाननी करण्यात येईल. तसेच, अर्ज करतेवेळी अपलोड केलेल्या सदर प्रमाणपत्रांच्या मूळ प्रती कागदपत्रे पडताळणीचे वेळी सादर करणे अर्जदारांवर बंधनकारक आहे अन्यथा त्यांची शिफारस रद्द करण्यात येईल.
- १४) ज्या उमेदवारांची निवड मागास / राखीव प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेल्या जागेवर झालेली आहे, अशा उमेदवारांस त्यांच्या जात प्रमाणपत्राची वैधता तपासण्याच्या अधिन राहून तात्पुरती नियुक्ती देण्यात येईल. नियुक्ती आदेश प्राप्त

झाल्यानंतर अशा उमेदवाराने नियुक्ती आदेशाच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या आतमध्ये आपल्या जात प्रमाणपत्राची वैधता संबंधित जात पडताळणी समितीकडून करून घेणे आवश्यक राहिल अन्यथा त्यांची निवड जात वैधता प्रमाणपत्राअभावी रद्द करण्यात येईल.

१५) खेळाडूसाठी असलेले समांतर आरक्षण, शासनाच्या शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाकडील शासन निर्णय क्र.राक्रीधो-२००२/प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२, दि.१ जुलै, २०१६, शासन शुद्धीपत्रक दि.१८ ऑगस्ट, २०१६ व शासन निर्णय दि.३० जून, २०२२ मधील व तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार राहिल. त्यांचेकरीता उच्च वयोमर्यादा कमाल ५ वर्षापर्यंत शिथिलक्षम राहिल. तथापि, वयोमर्यादेत ५ वर्षासाठी वयाची अट शिथिल करताना कोणत्याही प्रवर्गाच्या उमेदवारांची उच्चतम वयोमर्यादा ४३ वर्षे राहिल. प्राविण्य प्राप्त खेळाडू व्यक्तिसाठी असलेल्या आरक्षणाचा दावा करणाऱ्या उमेदवारांच्या बाबतीत क्रीडा विषयक विहित अर्हता धारण करीत असल्याबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रमाणित केलेले पात्र खेळाचे प्राविण्य प्रमाणपत्र अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकाचे किंवा तत्पूर्वीचे असणे बंधनकारक आहे.

खेळाचे प्राविण्य प्रमाणपत्र गट -ब (अराजपत्रित) या पदांवरील निवडीकरिता योग्य स्तरावरील असल्याबाबत तसेच तो खेळाडू उमेदवार गट -ब (अराजपत्रित) या पदापैकी खेळाडूसाठी आरक्षित पदावरील निवडीकरिता पात्र ठरतो, याविषयीच्या पडताळणी करिता त्यांचे प्राविण्य प्रमाणपत्र संबंधित विभागीय उपसंचालक कार्यालयाकडे, परिक्षेचा अर्ज सादर करण्याच्या दिनांकापूर्वीच सादर केलेले असणे बंधनकारक आहे. अन्यथा उमेदवार प्राविण्य प्राप्त खेळाडूसाठीच्या आरक्षणाकरिता पात्र समजण्यात येणार नाही.

कागदपत्रे पडताळणीवेळी खेळाडू उमेदवारांनी विहित अर्हता धारण करीत असल्याबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रमाणित केलेले प्राविण्य प्रमाणपत्र, तसेच त्यांचे प्राविण्य प्रमाणपत्र योग्य असल्याबाबत तसेच खेळाडू कोणत्या संवर्गातील आरक्षित पदावरील निवडीकरिता पात्र ठरतो, याविषयी सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रमाणित केलेले प्राविण्य प्रमाणपत्र पडताळणीबाबतचा अहवाल सादर केला, तरच उमेदवाराचा संबंधित संवर्गातील खेळाडूसाठी आरक्षित पदावर नियुक्तीकरीता विचार करण्यात येईल.

१६) खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी (ईडब्ल्यूएस) असलेले आरक्षण शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील शासन निर्णय क्र. राआधो-४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१९ व दिनांक ३१ मे, २०२१ मधील व शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार राहिल. सदरहु आरक्षणाचा लाभ घेणाऱ्या उमेदवारांनी अर्ज करताना अर्ज भरण्याच्या अंतिम दिनांकास वैध असलेले (वित्तीय वर्ष २०२४-२०२५) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक यासाठी पात्र असल्याचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र अर्जासोबतच अपलोड करणे आवश्यक आहे. अर्जासोबत अपलोड केलेल्या प्रमाणपत्रांच्या आधारेच अर्जाची प्रत्यक्षरित्या छाननी करण्यात येईल. तसेच, अर्जासोबत अपलोड केलेल्या सदर प्रमाणपत्रांच्या मूळ प्रती कागदपत्रे पडताळणीचे वेळी सादर करणे अर्जदारांवर बंधनकारक आहे अन्यथा त्यांची शिफारस रद्द करण्यात येईल.

१७) शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील शासन निर्णय क्र.प्रानिमं-१२२२/प्र.क्र.५४/का.१३-अ, दि.४ मे, २०२२ मधील तरतुदीनुसार, ऑनलाईन परीक्षेमध्ये समान गुण मिळालेल्या उमेदवारांचा गुणवत्ता यादीत समावेश करताना त्यामध्ये आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांच्या पाल्यांस प्रथम प्राधान्यक्रम देण्याच्या शासनाच्या धोरणानुसार, आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांचा पाल्य म्हणजे शासनाच्या महसूल व वन विभागाकडील शासन निर्णय क्र.एससीवाय-१२०५/प्र.क्र.१८९/म-७, दिनांक २३ जानेवारी, २००६ अन्वये गठीत करण्यात आलेल्या जिल्हाधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय समितीने ज्या कुटुंबास शेतकऱ्यांच्या आत्महत्याप्रकरणी मदतीसाठी पात्र ठरविले असेल अशा कुटुंबातील मृत शेतकऱ्यांचा पाल्य (पत्नी/मुलगे/मुलगी) यासाठी पात्र ठरेल.

१८) दिव्यांग व्यक्तीकरिता आरक्षित पदावरील नियुक्तीसाठी संबंधित प्रवर्गाचे किमान ४०% दिव्यांगत्वाचे संबंधित जिल्ह्याच्या शासकीय रुग्णालयातील प्राधिकृत वैद्यकीय तज्ञाने दिलेले प्रमाणपत्र धारण करणे आवश्यक आहे. दिव्यांग उमेदवारांच्या बाबतीत, शासनाच्या नगर विकास विभागाकडील शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-५०२१/१०१/प्र.क्र. ३९/नवि-

२७, दिनांक ०२ मार्च, २०२१ मधील तरतूदीनुसार, उमेदवार योग्य त्या सॉफ्टवेअर, साधने आणि उपकरणे यांच्या सहाय्यासह ग्राह्य धरण्यात येईल.

- १९) अनाथ व्यक्तींचे आरक्षण शासनाच्या महिला व बालविकास विभागाकडील शासन निर्णय क्रमांक: अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३, दिनांक ६ एप्रिल, २०२३, दिनांक १० मे, २०२३ नुसार शासनाकडून वेळोवेळी जारी करण्यात येणाऱ्या आदेशानुसार राहिल.

अनाथ आरक्षण धोरण शासनाच्या महिला व बालविकास विभागाकडील शासन पत्र क्रमांक: अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३, दिनांक १० मे, २०२३ अन्वये एखाद्या भरती प्रक्रियेमध्ये अनाथ आरक्षणाच्या एका प्रवर्गासाठी उपलब्ध जागांवर गुणवत्तेनुसार त्या प्रवर्गातील अनाथ उमेदवार पर्याप्त प्रमाणात उपलब्ध होऊ शकले नाहीत तर त्या भरती प्रक्रियेमध्ये ती पदे अनाथांच्या दुसऱ्या प्रवर्गातील उमेदवारांमधून गुणवत्तेनुसार भरण्यात येतील.

- २०) निवड झालेल्या उमेदवारांना शासन अधिसूचना क्र.रानिप्र-२०२२/प्र.क्र.३२/सेवा-४ दि.३०/०९/२०२२ अन्वये अथवा त्यानुषंगाने शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित सूचनांस अनुसरून राष्ट्रीय निवृत्त वेतन प्रणाली योजना लागू राहिल.
- २१) उमेदवार हा भारताचा नागरीक तसेच महाराष्ट्र राज्याचा सर्वसाधारणपणे रहिवासी असणे आवश्यक आहे व त्याबाबतचे अधिवास प्रमाणपत्र त्याच्याकडे असणे आवश्यक राहिल. तसेच त्याला मराठी भाषेचे ज्ञान असणे आवश्यक आहे.
- २२) प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांबाबत उमेदवारांस काही हरकत असल्यास प्रति प्रश्न रु. १००/- इतके शुल्क आकारले जाईल.
- २३) वेगवेगळ्या सत्रांमध्ये पार पडणाऱ्या परीक्षेमधील प्रश्नपत्रिका वेगवेगळ्या असतील. अशा वेळी परीक्षार्थीची संख्या विचारात घेऊन परीक्षा एकापेक्षा अनेक सत्रांत पार पाडावयाची झाल्यास भिन्न प्रश्नपत्रिकांच्या काठिण्य पातळीचे समानीकरण (Normalization) करण्यात येईल व त्यासाठी पुढे नमूद केलेल्या Z-Score Normalization या पद्धतीचा अवलंब करण्यात येईल.

Z-Score Normalization

About Normalization

Normalization means adjusting values measured on different scales to a notionally common scale.

Need for Normalization in Exam

Exam pertaining for a particular post/course could be spread across multiple shifts which will have different question paper for each shift. Hence the normalization of scores need to be carried out for all the candidates who had written the exam, across shifts for the same post/course.

Score Normalization logic

For each shift, average and standard deviation is calculated. Average tells us about overall scoring. Standard deviation tells about spread of marks. Take example below of one shift and see how average and StdDev is calculated.

Sr.	X (raw score)	$x = (X - X_{av})$	x^2
1	31	-34	1156
2	46	-19	361
3	40	-25	625
4	71	6	36
5	65	0	0
6	90	25	625
7	59	-6	36
8	84	19	361
9	99	34	1156
N = 9	Total = $L = \sum X = 585$		$\sum x^2 = 4356$

$X_{av} = : L / \text{No. of candidates present for that particular shift} = 585/9 = 65$

$$\text{Standard Deviation} = \sqrt{(\sum x^2)/N} = \sqrt{4356/9} = \sqrt{484} = 22$$

As shown in example above for one shift, same process is followed for every shift to calculate mean and StdDev of each shift.

Choosing the Base Shift

Then to calculate normalized score for each candidate, first we need to consider one shift as base shift. Statistically any shift can be considered as base shift because normalization will put all candidates properly in relative position.

But to avoid reduction in marks after normalization, we normally consider shift with highest mean as base shift. Also, in particular shift, if number of candidates is too low, we may not consider that shift as base shift (for statistical purposes) even if it has highest mean. (Generally, this threshold is kept at 70%).

Normalized Score for each candidate (X_n)

To calculate normalized score of each candidate, following formula is used.

$$X_n = \frac{S_2}{S_1} * (X - X_{av}) + Y_{av}$$

S2	Is the Standard Deviation of the base shift
S1	Standard Deviation for the candidate shift (to be scaled to S2)
X	Raw score of a candidate
X_{av}	Simple average of the candidate Shift
Y_{av}	Average of the base shift

२४) रचना सहायक परीक्षा पद्धती :-

ऑनलाईन परीक्षा आयोजनाचे वेळी अंतर्भूत विषयानुषंगाने रचना सहायक संवर्गासाठी एकूण २०० गुणांची (प्रत्येकी २ गुणांचा एक प्रश्न याप्रमाणे १०० प्रश्न) ऑनलाईन परीक्षा घेतली जाईल. त्यापैकी मराठी + इंग्रजी + सामान्यज्ञान + बौद्धिक चाचणी + तांत्रिक यासाठी प्रत्येक विषयास अनुक्रमे ३०+३०+३०+३०+ ८० गुण याप्रमाणे २०० गुणांची विषयानुषंगाने ५ (पाच) गट असलेली १२० मिनिटांची परीक्षा घेण्यात येईल. मराठी या विषयाची परीक्षा मराठी भाषेमध्ये तर इंग्रजी, सामान्यज्ञान, बौद्धिक चाचणी व तांत्रिक या विषयांची परीक्षा इंग्रजी भाषेमध्ये घेण्यात येईल. यामध्ये गट- अ -मराठी - ३० गुण (१८ मिनिटे), गट- ब - इंग्रजी - ३० गुण (१८ मिनिटे), गट- क - सामान्यज्ञान - ३० गुण (१८ मिनिटे), गट-ड-बौद्धिक चाचणी - ३० गुण (१८ मिनिटे), गट -ई- तांत्रिक - ८० गुण (४८ मिनिटे) असे पाच गट असणार आहेत. उमेदवारास प्रश्नपत्रिकेत नमूद केल्यानुसारच्या गटनिहाय विशिष्ट क्रमाने प्रश्न सोडविणे अनिवार्य राहिल. प्रथम गटातील प्रश्न त्या गटासाठी निर्धारित वेळेपूर्वी सोडविल्यास व निर्धारित वेळेपूर्वी तो गट सादर केल्यानंतर क्रमानुसार पुढील गट निवडता येईल. तसेच, सादर केलेल्या गटासाठी निर्धारित वेळेमधील उर्वरित वेळ पुढील गटासाठीच्या निर्धारित वेळेमध्ये समाविष्ट होईल. याप्रमाणे क्रमानुसार प्रत्येक गटातील प्रश्न सोडविल्यानंतरचा उर्वरित वेळ पुढील गटासाठी उपलब्ध होईल. (जसे की, गट - अ - साठी निर्धारित वेळ १८ मिनिटे आहे, परंतु, १० व्या मिनिटास गटातील प्रश्न सोडवून गट सादर केल्यानंतर त्यातील उरलेली ८ मिनिटे पुढील गटासाठी (उदा. गट-ब साठी) १८ + ८ = २६ मिनिटे एवढा कालावधी उपलब्ध होईल) तसेच, निर्धारित वेळेपूर्वी गटातील सर्व प्रश्नांची उत्तरे देण्यापूर्वी निर्धारित वेळ संपली किंवा गट सादर करण्यापूर्वीच निर्धारित वेळ संपल्यास गट सिस्टीमकडून आपोआप सादर होईल. एका गटातील प्रश्न सोडवून गट उमेदवाराने सादर केल्यानंतर / सिस्टीमद्वारे सादर झाल्यानंतर पुन्हा त्या गटामध्ये जाता येणार नाही. प्रस्तुतची प्रक्रिया सर्व गटांसाठी लागू

राहील व अंतिमतः जरी सर्व गटांची उत्तरे सादर केली तरी परीक्षेचा संपूर्ण वेळ संपल्यानंतरच उमेदवारास परीक्षा कक्ष सोडता येईल.

२५) उच्चश्रेणी लघुलेखक व निम्नश्रेणी लघुलेखक परीक्षा पद्धती :-

ऑनलाईन परीक्षा आयोजनाचे वेळी अंतर्भूत विषयानुषंगाने उच्चश्रेणी लघुलेखक व निम्नश्रेणी लघुलेखक संवर्गासाठी एकूण १२० गुणांची (प्रत्येकी २ गुणांचा एक प्रश्न याप्रमाणे ६० प्रश्न) ऑनलाईन परीक्षा घेतली जाईल. त्यापैकी मराठी + इंग्रजी + सामान्यज्ञान + बौद्धिक चाचणी यासाठी प्रत्येक विषयास अनुक्रमे ३०+३०+३०+३० गुण याप्रमाणे १२० गुणांची विषयानुषंगाने ४ (चार) गट असलेली ९० मिनिटांची परीक्षा घेण्यात येईल. इंग्रजी विषयाची परीक्षा इंग्रजी भाषेमध्ये तर मराठी, सामान्यज्ञान व बौद्धिक चाचणी या विषयांची परीक्षा मराठी भाषेमध्ये घेण्यात येईल. यामध्ये गट- अ -मराठी - ३० गुण (२२.३० मिनिटे), गट- ब - इंग्रजी - ३० गुण (२२.३० मिनिटे), गट- क - सामान्यज्ञान - ३० गुण (२२.३० मिनिटे), गट - ड -बौद्धिक चाचणी - ३० गुण (२२.३० मिनिटे) असे चार गट असणार आहेत. उमेदवारास प्रश्नपत्रिकेत नमूद केल्यानुसारच्या गटनिहाय विशिष्ट क्रमाने प्रश्न सोडविणे अनिवार्य राहील. प्रथम गटातील प्रश्न त्या गटासाठी निर्धारित वेळेपूर्वी सोडविल्यास व निर्धारित वेळेपूर्वी तो गट सादर केल्यानंतर क्रमानुसार पुढील गट निवडता येईल. तसेच, सादर केलेल्या गटासाठी निर्धारित वेळेमधील उर्वरित वेळ पुढील गटासाठीच्या निर्धारित वेळेमध्ये समाविष्ट होईल. याप्रमाणे क्रमानुसार प्रत्येक गटातील प्रश्न सोडविल्यानंतरचा उर्वरित वेळ पुढील गटासाठी उपलब्ध होईल. (जसे की, गट - अ - साठी निर्धारित वेळ २२.३० मिनिटे आहे, परंतु, २० व्या मिनिटास गटातील प्रश्न सोडवून गट सादर केल्यानंतर त्यातील उरलेली २.३० मिनिटे पुढील गटासाठी (उदा. गट-ब साठी) २२.३० + २.३० = २५ मिनिटे एवढा कालावधी उपलब्ध होईल) तसेच, निर्धारित वेळेपूर्वी गटातील सर्व प्रश्नांची उत्तरे देण्यापूर्वी निर्धारित वेळ संपली किंवा गट सादर करण्यापूर्वीच निर्धारित वेळ संपल्यास गट सिस्टीमकडून आपोआप सादर होईल. एका गटातील प्रश्न सोडवून गट उमेदवाराने सादर केल्यानंतर / सिस्टीमद्वारे सादर झाल्यानंतर पुन्हा त्या गटामध्ये जाता येणार नाही. प्रस्तुतची प्रक्रिया सर्व गटांसाठी लागू राहील व अंतिमतः जरी सर्व गटांची उत्तरे सादर केली तरी, परीक्षेचा संपूर्ण वेळ संपल्यानंतरच उमेदवारास परीक्षा कक्ष सोडता येईल.

२६) शिफारस झालेल्या उमेदवारांनी कागदपत्रे छाननीच्या वेळी, पडताळणी समितीकडे खालील मूळ प्रमाणपत्रांसह त्याच्या साक्षांकित छायाप्रती दोन प्रतीत सादर करणे बंधनकारक राहील.

१. शैक्षणिक अर्हता प्रमाणपत्र -शासनमान्य संस्थेने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र
२. अनुभव प्रमाणपत्र (असल्यास) - शासन/खाजगी संस्थेने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र
३. अधिवास प्रमाणपत्र - महाराष्ट्र राज्यात वास्तव्य असल्याबाबतचे महसूल विभागाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र
४. जन्मतारखेबाबत - जन्म नोंदीचा दाखला किंवा माध्यमिक शालांत परिक्षेचे प्रमाणपत्र / एस.एस.सी. गुणपत्रिका व प्रमाणपत्र
५. जात प्रमाणपत्र - राखीव प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र
६. जात वैधता प्रमाणपत्र (असल्यास) - जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र
७. नॉन क्रिमीलेअर प्रमाणपत्र -असे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक असेल अशा उमेदवारांनी उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे अर्ज भरण्याच्या अंतिम दिनांकास वैध असलेले प्रमाणपत्र (वित्तीय वर्ष २०२४-२०२५)
८. लहान कुटुंबाचे प्रतिज्ञापत्र - विवाहित उमेदवारांसाठी नमुना-अ मध्ये सादर करणे.
९. खेळाडूबाबतचे प्रमाणपत्र – संबंधित सक्षम क्रीडा प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.
१०. आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याचा पाल्य असल्याबाबतचे पत्र - संबंधित जिल्हास्तरीय समितीने निर्गमित केलेले पत्र.
११. दिव्यांगाचे प्रमाणपत्र - संबंधित सक्षम जिल्हा शल्य चिकित्सकाने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र.
१२. अनाथ प्रमाणपत्र - महिला व बाल विकास विभागाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र
१३. आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटक प्रमाणपत्र - संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र
१४. सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागास वर्ग प्रवर्गासाठी - संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्गमित केलेले प्रमाणपत्र

याव्यतिरिक्त वेळोवेळी निर्गमित झालेल्या शासन आदेशानुसार अन्य प्रमाणपत्रांची आवश्यकता भासल्यास ती पुरविण्याची जबाबदारी संबंधित उमेदवारावर राहिल.

- २७) विहित वयोमर्यादेतील शासकीय / निमशासकीय सेवेतील कर्मचाऱ्यांनी त्यांचे अर्ज त्यांचे कार्यालय प्रमुखांच्या मान्यतेने विहित मार्गाने विहित मुदतीत अधिकृत संकेतस्थळावरून ऑनलाईन भरावे. अशा परवानगीची प्रत उमेदवारांकडे असणे आवश्यक आहे. याबाबतची कागदपत्रे छाननीच्या वेळी सादर करावी.
- २८) उमेदवारांनी त्यांच्या उमेदवारीच्या निवडी संबंधात कोणत्याही प्रकारे दबाव आणण्याचा प्रयत्न केल्यास त्याची उमेदवारी अपात्र ठरविली जाईल. तसेच नियुक्तीसाठी विहित करण्यात आलेल्या अर्हताविषयक अटी पूर्ण न करणाऱ्या अथवा कोणत्याही प्रकारे गैरवर्तणूक / गैरप्रकाराचा प्रयत्न करणाऱ्या उमेदवारास कोणत्याही टप्प्यावर शिफारस / निवडीसाठी अपात्र ठरविण्यात येईल आणि / किंवा सदर उमेदवार इतर योग्य अशा कारवाईस पात्र असेल.
- २९) प्रस्तुतच्या सरळसेवा भरती प्रक्रियेसंदर्भाने शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या सूचना लागू राहतील.

(क) इतर सर्वसाधारण सूचना :-

- १) रचना सहायक / उच्चश्रेणी लघुलेखक / निम्नश्रेणी लघुलेखक या पदावर निवड झालेल्या उमेदवारांना महाराष्ट्रातील कोकण-१ / कोकण-२ / नाशिक / पुणे / छत्रपती संभाजीनगर / अमरावती / नागपूर विभागात नियुक्ती देण्यात येईल.
- २) अर्ज केल्यानंतर पुढील निवड प्रक्रियेला विशिष्ट कालावधी लागणार असल्यामुळे प्रक्रिया पूर्ण होईपर्यंत त्याबाबत नगर रचना संचालनालयाकडे अथवा त्यांचे अधिनस्त कार्यालयांकडे कुठलीही चौकशी (मौखिक अथवा लेखी) किंवा दूरध्वनी करू नये.
- ३) रचना सहायक पदांवर शासन सेवेत नियुक्त होणाऱ्या उमेदवारांची महाराष्ट्र राज्यात नगर रचना संचालनालयाच्या अधिनस्त कार्यालयात तसेच महानगरपालिका / नगरपरिषदा / नगरपंचायती / विकास प्राधिकरणे / नवनगर विकास प्राधिकरणे / प्रदेश विकास प्राधिकरणे / शासनाची संबंधित इतर प्राधिकरणे / कार्यालये यापैकी कोठेही नियुक्ती / बदली होऊ शकेल.
- ४) अर्ज केला अथवा विहित अर्हता धारण केली म्हणजे अर्जदारास परीक्षेस बोलविण्याचा अथवा नियुक्तीचा हक्क प्राप्त झाला आहे, असे असणार नाही. शिफारशीच्या / निवडीच्या कोणत्याही टप्प्यावर उमेदवार विहित अर्हता धारण करीत नसल्याचे आढळल्यास, खोटी कागदपत्रे दिल्याचे आढळल्यास, त्याची उमेदवारी कोणत्याही टप्प्यावर रद्दबादल होईल.
- ५) निवड प्रक्रियेसंदर्भात शासन / न्यायालयाचे निर्णय सर्व उमेदवारांवर बंधनकारक राहातील. कोणत्याही अपरिहार्य कारणास्तव भरती / शिफारस / निवड प्रक्रीया स्थगित / रद्द करण्याचे अधिकार संचालक, नगर रचना, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी / राज्य निवड समितीने राखून ठेवले आहेत.

---*---